

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

71.

KURIER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 6-го Сентября — 1838 — Wilno. Wtorek. 6-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

В И Л Н А.

30-ое число истекшаго Августа, день Тезоименитства Его Императорскаго Высочества Государя Наслѣдника Цесаревича и Великаго Князя Александра Николаевича и рожденія Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Ольги Николаевны, торжественно былъ празднуемъ въ нашемъ городѣ.

Въ 10 часовъ утра, Гражданскіе Чиновники, Дворянство и Почетвѣйшіе Обыватели были съ поздравленіемъ у заступающаго мѣсто Гражданскаго Губернатора, Господина Виленскаго Вице-Губернатора Князя Трубецкаго.

Въ 11 часовъ началась Божественная Литургія въ церкви Св. Духа, въ присутствіи Г. Правившаго должность Начальника Губерніи, Г. Генераловъ, Военныхъ и Гражданскихъ Чиновниковъ, знаменитыхъ обывателей, и разнаго состоянія многочисленно собранныхъ жителей города. По окончаніи Литургіи совершенно благодарственное молебствіе съ возглашеніемъ многолѣтія Его Императорскому Величеству и всему Августѣйшему Императорскому Дому.

Въ то же время совершаемо было благодарственное молебствіе и въ храмахъ всѣхъ прочихъ исповѣданій.

Въ тотъ же день Его Превосходительство Господинъ Губернскій Предводитель Дворянства Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ и Кавалеръ Марцинкевичъ-Жаба, давалъ для знатнѣйшихъ особъ обѣдъ. Вечеромъ весь городъ былъ иллюминованъ.

Его Высокопревосходительство Министръ Народнаго Просвѣщенія, Г. Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Сергѣй Семеновичъ Уваровъ, 2 числа сего мѣсяца возвратился изъ Гродна.

Сегожъ ч. изволилъ возвратиться изъ Гродна и Его Сіятельство Господинъ Виленскій Военный Губернаторъ, Гродненскій, Минскій и Бѣлостокскій Генералъ Губернаторъ, Генералъ-Адъютантъ Князь Николай Андреевичъ Долгоруковъ.

Санктпетербургъ, 29-го Августа.

Государь Императоръ, пробывъ въ Крейтѣ до 15 чис. Августа, изволилъ отправиться въ Мюнхенъ, для принятія оттуда дальнѣйшаго пути, а Государыня Императрица осталась еще на нѣсколько дней въ Крейтѣ.

Ихъ Величества находятся въ вождѣнномъ здравіи. (Спб. В.)

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

W I L N O.

Дзень 30-ты зeszłego Sierpnia, jako dzień Wysokich Imieniu Jego Cesarskiej Wysokości Pana Cesarzewicza Następcy Wielkiego Xiążęcia Alexandra Nikołajewicza i Narodzin Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężniczki Olga Nikołajewny, uroczyscie był święcony w mieście naszym.

O godzinie 10-tej zrana, Urzędnicy Cywilni, Dworzaniśtwo i znakomitsi obywatele, składali powinszowania u zastępnjącego miejsce Gubernatora Cywilnego, Pana Wilenskiego Vice-Gubernatora, Xięcia Trubeckiego.

O godzinie 11-tej zaczęła się Liturgia S. w Cerkwi S. Ducha, w obecności Pana Sprawującego Obowiązek Naczelnika Gubernii, PP. Jeneratów, Urzędników Wojskowych i Cywilnych, znakomitszych Obywateli, i różnego stanu licznie zgromadzonych mieszkańców miasta. Po mszy odprawiane były dziękczynne modły z podniesieniem głosów w prośbach o długie lata dla Jego Cesarskiej Mości i całego Najjaśniejszego Domu Cesarzskiego.

W tymże czasie w Świątyniach innych wyznań odprawiały się dziękczynne modły.

Dnia tego JW. Marszałek Gubernialny, Rzeczywisty Radzca Stanu i Kawaler, Marcinkiewicz-Żaba, dawał obiad dla znakomitszych osób.

Wieczorem miasto całe było oświecone.

Jaśnie Wielmożny P. Minister Narodowego Oświecenia, Rzeczywisty Radzca Tajny Sergiusz Symeonowicz Uwarow, dnia 2-go ter. m. powrócił tu z Grodna.

Dnia tegoż raczył powrócić z Grodna Jaśnie Oświecony Pan Wileński Wojenny Gubernator, Grodzieński, Miński i Białostocki Jenerał-Gubernator, Jenerał Adjutant, Xiąże Nikołaj Adrzejewicz Dothorukow.

Sankt-Petersburg, 29-go Sierpnia.

Cesarz Jego Mość, zabawiwszy w Kreuth do dnia 15-go Sierpnia, raczył wyjechać do Monachium, dla przedsięwzięcia stamtąd dalszej podróży, a Cesarzowa Jej Mość została jeszcze na dni kilka w Kreuth.

Najjaśniewsi Państwo znajdują się w pożądanym stanie zdrowia. (G. S. P.)

Высочайшею Грамотою, 19-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владиміра большаго креста 2-й степени*, Королевско-Шведскій и Норвежскій Чрезвычайный Посланникъ и Полномочный Министръ, Баронъ *Пальмстиерна*.
(Русс. Инв.)

— Высочайшею Грамотою, 17-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владиміра 2-й степени*, Военный Начальникъ, Люблинской Губерніи, состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Гурко 1-й*.

— Высочайшею Грамотою, 17-го Іюля, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Св. Владиміра 2-й степени*, Военный Начальникъ Сандомирской Губерніи, состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Бушенъ 1-й*.

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ внесенное отъ Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ представленіе по дѣлу объ учрежденіи третьяго Россійскаго Страховаго отъ огня Общества, въ Высочайше подтвержденномъ, въ 6-й день минувшаго Іюня мѣсяца, положили: I) Тайному Совѣтнику Никитскому, Генераль-Маіору Дубельту, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику Кривошапкинѣ, Коллежскому Совѣтнику Серапину и Корнету Булгакову, дозволить учредить поманутое Общество на акціяхъ, сообразно правиламъ Устава, Государственнымъ Совѣтомъ рассмотрѣннаго. II) Даровать Обществу сему: въ 1-хъ исключительное со дня утвержденія Общества по 27 Іюля 1847 года (т. е. по день окончанія срока дѣйствія привилегій 1-го и 2-го Страховыхъ Обществъ) право застрахованія имуществъ въ Губерніяхъ: Енисейской, Иркутской, Тобольской и Томской, въ Областяхъ: Армянской, Бессарабской, Бѣлостокской, Кавказской и Якутской; въ Грузіи, землѣ Войска Донскаго и вообще во всѣхъ мѣстахъ Россійской Имперіи, не вошедшихъ въ привилегіи поманутокъ двухъ Обществъ, и во 2-хъ, для поддержанія дѣйствій Общества, которыя оно обязывается открыть въ теченіе перваго года своего существованія, слѣдующія преимущества: а) Состоящія въ вышеозначенныхъ Губерніяхъ, Областяхъ и мѣстахъ имущества не могутъ отдаваемы быть на страхъ ни первому, ни второму Россійскимъ Страховымъ отъ огня Обществамъ, ни Иностраннымъ Компаніямъ, мимо учреждаемаго нынѣ третьяго Общества, подъ опасеніемъ взысканія съ застрахователя, въ пользу сего Общества, за все время продолжавшагося въ нарушеніе его правъ застрахованія, по 3% со всей застрахованной суммы за каждые 6 мѣсяцевъ. Изъ сего однако изъемаются: во 1-хъ, имущества, до Высочайшаго утвержденія Устава третьяго Общества гдѣ либо застрахованныя; они остаются безпрепятственно въ таковомъ застрахованіи впредь до истеченія сего срока, и во 2-хъ, всѣ тѣ имущества или части оныхъ, въ мѣстахъ, настоящимъ Уставомъ объятыхъ, которыхъ третье Общество само не приметъ на свой страхъ и удостовѣрить то выдачею позволительнаго на застрахованіе ихъ въ другихъ учрежденіяхъ свидѣтельства. б) Равнымъ образомъ, если первое и второе Страховыя Общества, въ предоставленныхъ имъ привилегіями ихъ Губерніяхъ и областяхъ, не принявъ къ застрахованію какого либо предмета въ цѣломъ его видѣ, или частію, выдадутъ желающему установленное о семъ свидѣтельство: то третье Общество имѣетъ исключительное право взять тотъ предметъ, или ту часть, на собственнѣйшій страхъ, съ обязанностію отвѣтствовать, въ случаѣ пожара, соразмѣрно принятой суммѣ, и никто въ такомъ случаѣ не можетъ помимо сего Общества обращаться о застрахованіи къ иностраннымъ компаніямъ, подъ опасеніемъ взысканія вышеозначеннаго штрафа. в) Застрахованныя въ третьемъ Обществѣ недвижимыя имущества дозволяется принимать залогомъ во всѣхъ казенныхъ мѣстахъ по откупамъ, подрядамъ и поставкамъ, а равно по судамъ въ Заемномъ Банкѣ и въ Приказахъ Общественнаго Признанія, если только имущества таковыя, по роду своему, принадлежатъ къ числу тѣхъ, которыя именно допускаются къ залогоу по узаконеніямъ объ откупѣхъ, подрядахъ и поставкахъ и по правиламъ означенныхъ установленій, и съ тѣмъ, что третье Общество обязано, въ сихъ случаяхъ, исполнять въ точности Высочайше утвержденныя 25 го Мая 1836 года и распространенныя въ послѣдствіи и на первое Страховое отъ огня Общество, правила на застрахованіе зданій во второмъ Обществѣ для залога въ Приказахъ Общественнаго Признанія. И г.) Третье Общество освобождается отъ всякаго налога, кромѣ взноса въ пользу казны пошлины за выдаваемые страховые билеты: въ годъ по двадцати пяти копѣекъ, за девять мѣсяцевъ по восемнадцати и три четверти коп., за шесть двѣнадцати съ поло-

— Przez Najwyższy Dyplomata, 19-go Lipca Najłaskawiej mianowany Kawalerem *orderu Sw. Włodzimierza większego krzyża 2-go stopnia*, Królewsko-Szwedzki i Norwęski Nadzwyczajny Poseł i Pełnomocny Minister, Baron *Palmstierna*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 17-go Lipca, Najłaskawiej mianowany Kawalerem *orderu Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, Wojskowy Naczelnik Gubernii Lubelskiej, liczący się w Armii Jenerał Major *Hurko 1-szy*.

— Przez Najwyższy Dyplomata, 17-go Lipca Najłaskawiej mianowany Kawalerem *orderu Sw. Włodzimierza 2-go stopnia*, Wojskowy Naczelnik Gubernii Sandomirskiej, liczący się w Armii Jenerał-Major *Buszen 1-szy*.

— Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy podane przez P. Ministra Spraw Wewnętrznych przedstawienie w rzeczy o zawiązaniu trzeciego Rossyjskiego Assekuracyjnego od ognia Towarzystwa, w Najwyżej utwierdzonej dnia 6-go zeszłego Czerwca opinii postanowiła: I) Radcy Tajnemu Noinskiemu, Jenerał-Majorowi Dabeltowi, Rzeczywistemu Radcy Stanu Krywoszapkinowi, Radcy Kollegialnemu Serapinowi i Kornetowi Bułhakowu, dozwolnić zawiązać pomienione Towarzystwo na akcyach, podług prawideł ustawy, przez Radę Państwa rozpatrzonej. II) Darować temu Towarzystwu naprzód wyłączne od dnia utwierdzenia Towarzystwa do 27-go Lipca 1847 roku (to jest do dnia ukończenia terminu obowiązującej mocy przywilejow 1-go i 2-go Towarzystw Assekuracyjnych) prawo assekurowania majątkow w Guberniach: Jenisejskiej, Irkuckiej, Tobolskiej i Tomskiej, w Obwodach: Armeniskim, Bessarabskim, Białostockim, Kaukazkim i Jakutskim; w Gruzi, ziemi Wojska Dońskiego i w ogólności we wszystkich miejscach Cesarstwa Rossyjskiego, nieobjętych w przywileju pomienionych dwóch Towarzystw, i powtórę, dla wsparcia działań Towarzystwa, które obowiązane jest rozpocząć je w przeciągu pierwszego roku swego istnienia, prerogatywy następujące: a) Położone w pomienionych, wyżej Guberniach, Obwodach i miejscach majątki nie mogą być oddawane na assekurację, ani pierwszemu, ani drugiemu, Rossyjskim Assekuracyjnym od ognia Towarzystwom, ani Kompaniom Zagranicznym, oprócz zawiązującemu się teraz trzeciemu Towarzystwu, pod obawą uzyskania od assekuranta, na rzecz tego Towarzystwa, za cały czas trwania naruszenia jego prawa assekuracji, po 3% od całej summy assekurowanej za każde 6 miesięcy. Od tego jednakże wyjąją się: naprzód, majątki, przed Najwyższem utwierdzeniem Ustawy trzeciego Towarzystwa gdziekolwiek zaassekurowane; zostają one bez przeszkody w takiej assekuracji do upływu jej terminu, i powtórę, wszystkie majątki albo ich części, w miejscach, niniejszą ustawą objętych, których trzecie Towarzystwo samo nie przyjmie do swej assekuracji i zapewni to wydaniem pozwalającego świadectwa assekurować je w innych Towarzystwach. b) Równym sposobem, jeżeli pierwsze i drugie Towarzystwa Assekuracyjne, w oddzielonych im przywilejami Guberniach i Obwodach, nie przyjąwszy do assekuracji jakiegokolwiek przedmiotu w całym jego składzie, albo częściowie, wydadzą życzącemu ustanowione na to świadectwo: tedy trzecie Towarzystwo ma wyłączne prawo wziąć ten przedmiot, albo tę część, na własną assekurację, z obowiązkiem odpowiedzialności, w przypadku pożaru, stosunkowie do przyjętej summy i nikt w takim razie nie może mimo tego Towarzystwa udawać się dla assekurowania do kompanij zagranicznych, pod obawą uzyskania wyżej wyrażonego sztrafu. c) Zaassekurowane w trzecim Towarzystwie nieruchome majątki dozwala się przyjmować na ewikcyę we wszystkich urzędach skarbowych w odkupach, podradach i dostawach, równie też w pożyczkach w Pożyczkowym Banku Państwa i w Urzędach Powszechnego Opatrzania, jeżeli tylko majątki te, ze swego rodzaju, należą do liczby tych, które mianowicie dopuszczone są do ewikcyi podług nstaw o odkupach, podradach i dostawach, tudzież podług prawideł pomienionych postanowień, z zastrzeżeniem, że trzecie Towarzystwo obowiązane jest w tych zdarzeniach, wypełniać w ścisłości Najwyżej utwierdzone 25 Maja 1836 roku a rozciągnięte następnie i na pierwsze assekuracyjne od ognia Towarzystwo, prawidła na assekurowanie budowli w drugim Towarzystwie dla ewikcyi w Urzędach Powszechnego Opatrzania, i d) Trzecie Towarzystwo uwalnia się od wszelkiego podatku, oprócz opłacenia na rzecz skarbu poszyny za wydawane bilety assekuracyjne: na rok po dwadzieście pięć kopiejek, za dziewięć miesięcy po osiemnaście i trzy czwartych kopiejek, za sześć miesięcy po dwanaście i pół kopiejki, a za trzy miesiące sześć i ćwierć kopiejek assygnacyjnych od tysiąca rubli. (G. S. N. 52-gi.)

виною коп., а за три мѣсяца шести съ четвертью копѣекъ ассигнаціонныхъ съ тысячи рублей. (С. В. IV. 52).

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи Сѣнктпетербургскихъ Департаментовъ слушали: во-первыхъ, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитриемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: „Государственный Совѣтъ, въ Соединенныхъ Департаментахъ Законовъ и Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: могутъ ли дѣти лекарскихъ учениковъ быть опредѣляемы въ гражданскую службу? *положилъ*: Определеніе Правительствующаго Сената, въ докладѣ семь изложенное, утвердить. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о правѣ дѣтей лекарскихъ учениковъ вступать въ гражданскую службу, Высочайше утвердить соизволивъ и повелѣвъ исполнить. За Предсѣдателя Государственнаго Совѣта *Графъ Литта*. 5 Іюля 1838 года. И во-вторыхъ, справку, по коей оказалось, что опредѣленіе Общаго Собранія Правительствующаго Сената по сему предмету, внесенное на рассмотрѣніе изъ 1 Департамента Сената, на основаніи Свода Законовъ Тома 1 Учрежденій Государственныхъ ст. 471, состояло въ слѣдующемъ: Общее Собраніе Правительствующаго Сената, рассмотрѣвъ вопросъ о томъ: могутъ ли быть опредѣлены въ число канцелярскихъ служителей дѣти старшаго лекарскаго ученика Томила, находить, что по силѣ 64 ст. Продолженія 13 Тома Свода Учрежденій и Уставовъ Врачебныхъ по гражданской части, лекарскіе ученики изъ свободнаго званія считаются въ дѣйствительной службѣ и при умѣнїи читать и писать производятся, по выслугѣ въ семь званій извѣстныхъ лѣтъ, въ 14 классъ. Таковымъ правомъ службы своей, лекарскіе ученики, на дѣйствительной службѣ состоящіе, до полученія ими оберъ-офицерскаго чина, сравниваются съ правомъ, дарованнымъ приказно-служителямъ, одинаковаго съ ними происхожденія; и какъ по силѣ 5 статьи 3 Тома Свода Законовъ о службѣ гражданской, дозволено дѣтямъ приказно-служителей, чиновъ не имѣющихъ, вступать въ гражданскую службу, то Общее Собраніе Правительствующаго Сената признаетъ, что симъ же самымъ преимуществомъ могутъ пользоваться и дѣти лекарскихъ учениковъ; а потому, согласно съ заключеніемъ 1-го Департамента Сената полагаютъ: дѣтей, прижитыхъ лекарскими учениками свободнаго состоянія во время нахожденія ихъ на службѣ, дозволить опредѣлять въ гражданскую службу съ причисленіемъ ихъ, для выслуги класснаго чина, къ 3 разряду канцелярскихъ служителей и на семь же основаніи дать разрѣшеніе объ опредѣленіи дѣтей старшаго лекарскаго ученика Томила Алексѣя и Ілію Томилиныхъ, по изъявленному ими желанію, въ статскую службу. А какъ заключеніе сіе должно будетъ служить дополненіемъ приведенной выше 3 ст. 3 Тома Свода Законовъ о службѣ гражданской, то на приведеніе онаго въ дѣйствіе, испросить Высочайшее соизволеніе поднесеніемъ Государю Императору всеподданнѣйшаго доклада; каковой и былъ поднесенъ. (Оп. 11 Августа 1838 г.)

— Въ Мартѣ сего года, во время сильной бури, шкиперъ Русскаго купеческаго судна *Ксенофонтъ*, Кузьма Захаровъ, на пути изъ Таганрога въ Ливорно, въ 20 миль отъ Сиракузъ, спасъ съ чрезвычайными усиліями, двухъ Неаполитанскихъ подданныхъ, находившихся въ рыбацкой лодкѣ, которой ежеминутно грозила опасность сдѣлаться жертвою яростныхъ волнъ.

За сей великодушный подвигъ Неаполитанскій Король повелѣлъ выдать шкиперу Захарову въ награду сто дукатовъ и выбить для него особую медаль.

Ливорно, 14-го Августа.

Уже нѣсколько лѣтъ, хлѣбная торговля здѣсь оставалась безуспѣшною, ибо за границею были, по большей части, хорошіе урожаи; при томъ высокія привозныя пошлины въ Голландію, куда сбывался отсюда хлѣбъ наиболѣе, разстроили здѣшнюю торговлю. Однако накопившіеся тамъ запасы мало по малу истощились и возникла надежда, что туда опять потребуются наши хлѣбъ; къ сему ожиданію присоединился еще недостатокъ хлѣба въ Швеціи. Сіи обстоятельства побудили дѣлать здѣсь закупки его зимою. Столь благоприятныя виды оправдались на дѣлѣ. Собранные здѣсь запасы болѣею частью уже отправлены. — Нынѣ, изъ разныхъ заграничныхъ мѣстъ слышны жалобы о вредѣ, причиненномъ хлѣбу постоянною дождливою погодою; въ слѣдствіе чего цѣны вездѣ воз-

— Рządzący Senat, na Ogólnémъ Zebraniu S. Petersburgskichъ Departamentówъ слушали: naprzódъ, przełożonej przez Pana Ministra Sprawiedliwości, Radcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa brzmienia następującego: „Rada Państwa, na Połączonychъ Departamentachъ Praw i Ekonomii i na Powszechnémъ Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszychъ trzechъ Departamentówъ Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: czy mogą dzieci uczniów lekarskichъ być назначanemi do służby cywilnej? *postanowiła*: Postanowienie Rządzącego Senatu, w przełożeniu témъ opisane, utwierdzić. Na tej Opinii napisano: Jego Cesarska Mość nastąpiłъ Opinią na Powszechnémъ Zebraniu Rady Państwa o prawie dzieci uczniów lekarskichъ wchodzenia do służby cywilnej, Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. Za Prezydenta Rady Państwa *Hrabia Litt*: 5-go Lipca 1838 roku.“ I powtóre, sprawki, z której okazało się, że postanowienie Powszechnego Zebrania Rządzącego Senatu w tej rzeczy, wniesione na rozpatrzenie z 1-go Departamentu Senatu, na podstawie Połączenia Praw Tomu 1-go Urządzeń Państwa artykułu 471, zawierało się w tém, co następuje: Powszechne Zebranie Rządzącego Senatu, rozpatrzywszy zapytanie o tém: czy mogą być назначone do liczby kancelaryjnychъ służącychъ dzieci starszego ucznia lekarskiego Tomilina, znajdując, że na mocy 64-go artykułu Dalszego Ciągu 13-go Tomu Połączenia Urządzeń i Ustaw Medycznychъ w wydziale cywilnymъ, uczniowie lekarscy wolnego stanu uważają się na służbie rzeczywistej i jeżeli umieją czytać i pisać podnoszą się, po wysłużeniu w témъ nazwaniu latъ pewnychъ, do 14-ej klasy. Przez to prawo swojej służby, uczniowie lekarscy, w rzeczywistej służbie zostając, do otrzymania przez nichъ rangi ober-oficerskiej, porównują się z prawem, darowanémъ kancelaryjnymъ służącymъ, jednego zъ nimi pochodzenia; i ponieważ na mocy 3-go artykułu 3 Tomu Połączenia Praw o służbie cywilnej, dozwolono dzieciomъ w kancelaryi służącymъ, rangъ niemającychъ, wstępować do służby cywilnej, przeto Powszechne Zebranie Rządzącego Senatu przyznaje, że teje samej prerogatywy mogą używać i dzieci uczniów lekarskichъ; a zatemъ, zgodnie z wnioskiemъ 1-go Departamentu Senatu mniema: dzieci, spłodzone przez uczniów lekarskichъ wolnego stanu w czasie znajdowania się ichъ na służbie, dozwolnić назначać do służby cywilnej z przyłączeniemъ ichъ, dla wysłużenia rangi klassycznej; do 3 rozrządu kancelaryjnychъ służącychъ i na teje odpowiedzieć rozstrzygnięcie o назначeniu dzieci starszego ucznia Lekarskiego Tomilina Aleksego i Eliasza Tomilina, podługъ oświadczonego przez nichъ życzenia, do służby cywilnej. A że wniosekъ ten ma służyć za dopełnienie przytoczonego wyżej 3-go artykułu 3 Tomu Połączenia Praw o służbie Cywilnej, przeto na przyprowadzenia jego do skutku, wyjednać Najwyższe zezwolenie przez podanie Cesarzowi Jego Mości najuniższego przełożenia; które też było podane. (Op. 11-go Sierpnia):

— W Marcu roku teraźniejszego, w czasie wielkiej burzy, szypier Rossyjskiego okrętu Kupieckiego *Ksenofont* Kuźma Zacharow, na drodze zъ Таганрогу do Liworny o 20 mil od Syrakuz, uratował zъ nadzwyczajną usilnością dwóchъ Neapolitańskichъ poddanychъ, znajdującychъ się na łodzi rybackiej, której co momentъ groziło niebezpieczeństwo stania się ofiarą wъ zburzonychъ wałachъ.

Za ten czynъ wielkoduszny Królъ Neapolitański rozkazałъ wydać szyprowi Zacharowu wъ nagrodę sto dukatówъ i выбić dlań osobny medal.

Lipawa, 14-go Sierpnia.

Od kilku już latъ, handel zbożowy był tu niepo-myślny, gdyż za granicą po większej części dobre były urodzaje; przytémъ wysokie cło przywozowe wъ Holandyi dokąd najwięcej wysyłano zъądъ zboża, zrujnowało handelъ tutejszy. Jednakże zebrane tamъ zapasy zostały powoli wyczerpane i jest nadzieja, że tamъ znowu będzie potrzeba naszego zboża; do tego oczekiwania przyłączyłъ się jeszcze niedostatekъ zboża wъ Szwecyi. Okoliczności te stały się pobudką, że przeszłej zimy zakupowano tu zboże. Takъ pożądanе widoki sprawdзиły się wъ samej rzeczy. Zebrane tu zapasy po większej części już wysłano. — Teraz zъ różnychъ miejscъ zagranicznychъ dają się słyszeć użalenia na niestanne deszcze, które wiele zboża zaskodziły; skutkiemъ tego ceny wszędzie się podniosły. Należy wnosić, że zagraniczni udadzą się po zbo-

że do naszych portów, gdyż i w Prussach lękają się nie-
urodzaju. (G. H.)

— *Z Archangielska, 4 (16) Sierpnia*. Dnia 28 Czerwca (10 Lipca) zawinął do tutejszej przystani Królewsko-Norwegski, 18 działowy bryg Fridrichswern, pod dowództwem Kapitana-Lejtnanta Kopou. Celem żeglugi tego brygu są ćwiczenia praktyczne uczniów Korpusu Morskiego. Wypłynął on z Chrystynii dnia 6 (18) Maja — W tutejszej cerkwi katedralnej, szczególną oficerów brygu ściągając na siebie uwagę, krzyż, niegdys przez Piotra Wielkiego w zatoce Unskiej wystawiony, — skromny pomnik jednej z owych chwil stanowczych, które ostatecnie mogły być opóźnić odrodzenie się naszej ojczyzny. Wszyscy wiedzą o podróży Piotra Wielkiego do Sołowieckiego monasteru. Wiatr dął ze wschodu i słońce i zdawało się, że chciał położyć koniec pierwszym dziełom geniuszu. Lekka łódka bez nadziei ocalenia unosiła się na bałwanach, i co chwila bliską była rozbicia się o skały. Wszyscy stracili odwagę, oprócz Piotra i Sternika. — Słowa tego ostatniego: „Idź na swoje miejsce, ja lepiej umiem stakiem kierować”, — które wyrzekł do Piotra w stanowczej chwili kiedy Monarcha chciał ująć rudel, podobną się Wielkiemu Monarsze; łódka, przez wprawne go kierowana sternika, przybiła nareszcie do brzegu. Piotr wynagrodził świątego wieśniaka, i na pamiątkę ocalenia swego krzyż wystawił. Ten sam krzyż zachowuje się teraz w kościele, dokąd przeniesiony został z rozporządzenia zwierzchności, która dzieło WIELKIEGO PIOTRA, jako drogi zakład dla mieszkańców Archangielska, chciała od zniszczenia ocalić. Dnia 5-go b. m. bryg podniósł kotwicę i przy pomyślnym wietrze, napowrót odplynął.

Odessa, 13-go Sierpnia.

Noworossyjski i Bessarabski Jenerał-Gubernator, JW. Hrabia Woroncowa, otrzymał z Najwyższego Jego Cesarskiej Mości zezwolenia urlop za granicę. Piętnaście lat zarządu, ciągle dobroczynnego i prawdziwie ojcowskiego, tak skojarzyły kraj nasz z jego zwierzchnikiem, że oddalenie się tegoż, chociaż tymczasowe, zdaje się nam być boleśnemi rozłączeniem. W ciągu ostatniego wiedzania Noworossyjskich Gubernij, Hrabia miał sposobność wszędzie się przekonać o powszechnym, szczerém i nieobłądném ku niemu przywiązaniu.

Miasto Odessa, jako śródkowy punkt czynności Hrabiego Woroncowa, żywy pomnik światłego zarządu jego, nie mogło pożegnać się z nim, bez wyrażenia mu najczulszej wdzięczności za to wszystko, co zdziałał dla jego dobra, i bez wynurzenia mu serdecznego życzenia: aby wkrótce oglądało go nanowo w murach swoich. Zgromadzenie kupców Odeskich przyjęło na siebie obowiązek byćż tłumaczem uczuć wszystkich obywateli miasta, i zaprosiło Hrabiego Woroncowa na obiad pożegnalny, w dniu 9 Sierpnia.

W czasie obiadu spełniony był naprzód z zapałem toast za zdrowie NAJJAŚNIEJSZEGO PANA, a następnie za zdrowie i pomyślność podróży Hr. Woroncowa, na co tenże odpowiedział w wyrazach następujących:

„Panowie! trudno mi znaleźć wyrazy, któreby dokładnie oddały to, co czuję. Wszystko, co tu widzę, i wszystko, co tu słyszę, napełnia serce moje prawdziwą dla was wdzięcznością i dziękczynieniem. Dobrze chcę i wszystkich obywateli miasta Odessy już od dawna są mi znane; od dawna wspierały wszelkie moje usiłowania, i jeżeli mogłem kiedy uczynić cokolwiek pożytecznego dla miasta, to właśnie pochodziło stąd, że wszyscy, wszędzie i w każdym razie nieśli mi pomoc i współdziałanie. Lecz wiadomo wam, Panowie! że obok rzekoszy i prawdziwego ukontentowania, jakie mam, widząc wszędzie ogólne postępy, do których niekiedy z obowiązku mego przyczyniałem się, z urzędowaniem mojem połączone są niemale zatrudnienia, wymagające się tak moralnych jako i fizycznych. Przy końcu szóstego dziesięć lat moich i po 37-miu latach służby, prawie ciągle czynnej i częstokroć nader utrudzającej, siły moje osłabnąć musiały. Czuję, iż często nie mogę wydołać temu, co dawniej było dla mnie łatwem. Potrzebny mi jest spoczynek, albo przynajmniej wytchnienie. Z tej przyczyny, oraz z powodu niektórych familijnych pobudek, zmuszony byłem prosić NAJJAŚNIEJSZEGO PANA o urlop za granicę, jakoż otrzymałem takowy. Lecz odjeżdżając od was, Panowie, nie mam na względzie zbyt długiego rozłączenia się z wami i z tym krajem. Z drugiej zaś strony, za nadto wiele doznałem od Najtaskawszego naszego MONARCHA dobrodziejstw, za nadto wiele dowodów zaufania, przewyższającego zasługi moje, abym sądził mieć prawo do uchylenia się od dalszej w tém miejscu służby, jeżeli to zgadza się będzie z Jego Najwyższą wolą, i jeżeli-

служения, ежели нато будетъ Высочайшая воля, и если, послѣ отдыха, здоровье мое то позволить. Въ такомъ случаѣ, я поспѣшу къ вамъ и буду опять готовъ вмѣстѣ съ вами служить и стараться о всемъ томъ, что можетъ быть для васъ полезно. Во всякомъ случаѣ, въ покоѣ, или на службѣ, вблизи или вдали чувства мои всегда пребудутъ съ вами. Я молю Всевышняго, чтобы въ отсутствіи я слышалъ объ васъ все хорошее все счастливое; а при возвращеніи надѣюсь найти васъ всехъ здоровыми, а для города и края во всемъ успешными. Господа! благоденствіе города Одессы, благоденствіе и здоровье купечества и всѣхъ жителей Одессы." (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Германія.

Мюнхенъ, 28-го Августа.

Его Величество Императоръ Всероссійскій сего дня въ 4 часа утра сюда прибылъ и опять остановился у Русскаго Посланника. Около 10 час. Его Величество принималъ посѣщеніе Короля и потомъ вмѣстѣ изволилъ осматривать нѣкоторые достопримѣчательности, которыхъ не могъ посѣтить въ прежній проездъ свой по недостатку времени. Монархи также посѣщали мастерскія нѣкоторыхъ художниковъ. Въ 4 часа былъ семейственный обѣдъ въ Нимфенбургѣ. Въ Фридрихсгафенъ Императоръ отправляется завтра утромъ; нѣкоторые полагаютъ, что сегодня ночью. — Завтра здѣшніе полки выйдутъ въ лагерь при Аугсбургѣ.

— Король пожаловалъ Генералъ - Адъютанту Гр. Орлову орденъ Св. Губерта, Генералъ - Адъютанту Гр. Адлербергу и Г-ну Северину, орденъ гражданскаго заслуги большаго креста, а Флигель-Адъютанту Князю Вреде, командорскій крестъ ордена Св. Михаила.

— Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій пожаловалъ Баварскому посланнику при Императорско-Россійскомъ Дворѣ, Графу Лерхенфельду-Кеферингу, орденъ Св. Анны 1 класса съ брилліантами.

31-го Августа.

По извѣстіямъ изъ Шлирзе, вчера прибылъ туда Оберъ-Готмейстеръ Ея Велич. вдовствующей Королевы, Гр. Иршъ, чтобы сдѣлать приготовленія на сегодняшний день, для принятія Ея Величества Императрицы Всероссійской и Ихъ Королев. Велич. Короля и Королевы. Къ сожалѣнію погода самая дурная; дождь идетъ проливной.

Аугсбургъ, 1-го Сентября.

Всѣ назначенные въ лагерь полка собрались вчера въ городъ и въ окрестностяхъ города въ разстояніи на нѣсколько часовъ. Аугсбургъ, коего число жителей почти внезапно удвоилось, вмѣщаетъ въ своихъ стѣнахъ гостей изъ близкихъ и дальнихъ странъ. Король прибылъ вчера въ 8½ час. вечера, среди радостныхъ привѣтствованій народа, сопровождавшаго Короля при громкихъ восклицаніяхъ отъ воротъ до дворца. Его Величество Императоръ, котораго изъ Фридрихсгафена вечеромъ ожидали, прибылъ въ 2 часа по полудни и потомъ нѣсколько разъ показывался на улицахъ въ экипажѣ и пѣшкомъ. Гостинница, въ которой остановился Государь, была безпрестанно окружена народомъ ожидавшимъ минуты, когда появится Монархъ или пѣшкомъ или въ простомъ двухмѣстномъ экипажѣ безъ прислуги. Изъ Сіятельнѣйшихъ особъ прибыли Наслѣдникъ Великій Герцогъ Гессенскій, Герцогъ Максъ Лейхтенбергскій а также Принцъ Саксенъ - Алтенбургскій. Сегодня предъ полуднемъ собралось войско на поляхъ противу - лежащихъ лагерю, перешло предъ Ихъ Величествами, и опять заняло лагерь. Завтра (въ воскресенье) будетъ совершенно тамъ же большое полевое молебствіе.

Франкфуртъ н. М. 2 Сентября.

Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Наслѣдника Всероссійскаго 7 ч. ожидаютъ сюда изъ Эмса. (А.Р.С.З.)

Пруссія.

Познань, 26-го Августа.

Бранные останки фамиліи Князей Радзивилловъ, опочивали до сего времени въ часовнѣ при здѣшней кафедральной церкви. Между тѣмъ, въ любимомъ мѣстопребываніи Князей сихъ въ мѣстечкѣ Антонинѣ соорудили каплицу съ подземнымъ склепомъ, для помѣщенія почившихъ членовъ этой фамиліи. По окончаніи строенія, приступили сегодня къ перевезенію туда тѣлъ изъ прежней гробницы Князей. Послѣ Богослуженія за упокой душъ ихъ, поставлены были на колесницу, запряженную въ 6 почтовыхъ лошадей, гробы покойнаго Князя намѣстника и внуки его Князья Маріи. На гробахъ сихъ лежалъ голубой бархатной покровъ съ красными каймами штыми серебромъ. На четырехъ углахъ покрова выши-

ли, по вытѣнненію, здравіе мое того дозволи. В такомъ разѣ поспѣшу до васъ, буду знову готовъ разомъ з вами служить и стараться о то wszystko, co może dla was bydz z uzytkiem. W każdym razie, czy to w spoczynku, czy to w dalszej służbie, w bliskości lub w oddaleniu, uczucia moje zawsze wam towarzyszyć będą. Błagam Wszehmocnego, abym w ciągu nieobecności słyszał o was wszystko dobre, wszystko pomyślne; za powrotem spodziewam się zastać was wszystkich w dobrem zdrowiu, a sprawy miasta i kraju w pożądanym stanie. Panowie! za pomyślność miasta Odessy, za pomyślność i zdrowie zgromadzenia kupców i wszystkich mieszkańców Odessy." (G.R.K.P.)

WIAOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Нѣмцы.

Monachium, 28-go Sierpnia.

Цесаръ Jego Mość Rossyjski, dzisiaj rano po 4-tej przybył tu i znowu stanął u Pośta Rossyjskiego. Około godz. 10-tej przyjmował z odwiedzeniem Króla Jmci, a potem w jego towarzystwie zwiedzał rozmaite osobliwości, do których obejrzenia przy pierwszym tu pobycie zabrakło czasu. Monarchowie zwiedzali takż niektóre warsztaty kunsztmistrzów. O godz. 4 był obiad familijny w Nymphenburgu. Odjazd Cesarza do Friedrichshafen nastąpić ma jutro rano, a niektórzy rozumieją, że dzisiaj w nocy. — Jutro wojska tutejsze wychodzą do obozu pod Auszpurgiem.

— Król ozdobił Hr. Orłów orderem Sw. Huberta, Hr. Adlerberg i P. Severin wielkim krzyżem orderu Zasługi Cywilnej, a Fligel-Adjutanta Xiecia Wrede krzyżem komandorskim orderu Sw. Michała.

— NAJJAŚNIEJSZY CESARZ Jmć Rossyjski raczył Pośta Bawarskiego przy dworze Rossyjskim, Hr. Lerchenfeld-Köfering, ozdobić orderem Sw. Anny 1-szej klasy z brylantami.

Dnia 31.

Podług wiadomości z Schliersee, wczora wielki mistrz dworu Królowej wdowy, Hrabia Irsh, tam przybył, dla uczynienia przygotowań na dzień dzisiejszy do przyjęcia Cesarzowej Jej Mości Rossyjskiej i Ich Królewskich Mości. Nanieszczenie pogoda była bardzo nieprzyjemna; deszcz lał potokiem.

Auszpurg, 1 Września.

Wszystkie przeznaczone do obozu półki od dnia wczorajszego zgromadziły się w mieście i w okolicach na kilka godzin w odległości. Auszpurg, którego liczba mieszkańców teraz prawie się podwoiła, mieści w murach swoich z blizkich i dalekich stron przybyłych gości. Król przybył wczora wieczorem opót do 9, radośnie witany od ninótwa ludu, który z okrzykami przeprowadzał od bramy do rezydencyi. Cesarz Jego Mość Rossyjski, który w powrocie z Friedrichshafen dopiero wieczorem był oczekiwany, przybył o godz. 2 po południu, i potém kilka razy widziany (był na ulicach w pojeździe i pieszo. Hotel, w którym stanął Cesarz był ciągle otoczony ludem, wyglądającym chwili, kiedy Monarcha ukaże się pieszo lub w prostym parokonnym pojeździe, bez służby. Z Xiążąt przybyli dalej Dziedziczny Wielki Xiąże Hesski, Xiąże Maxymilian Leuchtenberski, a takż Xiąże Sasko-Altenburski. Dzisiaj przed południem całe wojsko zgromadziło się na polach, leżących przeciwko obozu, przeciągały przed Najjaśniejszymi Osobami i potém znowu powróciły do obozu. Jutro (w niedzielę) odprawiane będzie w obozie wielkie nabożeństwo polowe.

Frankfort, n. M. 2 Września.

JEGO CESARSKA WYSOKOŚĆ WIELKI XIAŻE NASTĘPCA Rossyjski, d. 7 z Ems tu jest oczekiwany. (A.P.S.Z.)

P R U S S Y.

Poznań, 26 Sierpnia.

Zwłoki rodziny Xiążąt Radziwiłłów, spoczywały dotychczas w kaplicy przy tutejszej katedrze; tymczasem budowano w Antoninie, ulubioném siedlisku Xiążąt, kaplicę grobową, przeznaczoną na wieczny ich ciał spoczynek. Zaledwie budowa ukończoną została, przystąpiono do przewiezienia zwłok w dniu dzisiejszym. Po żałobném nabożeństwie wyruszył orszak. Na karawanie paradnym, ciągnionym przez sześć siwych koni pocztowych, spoczywały dwie trumny, Xiecia Namiestnika i jego wnuczki Xieźniczki Maryi, okryte osłonem niebieskim axamitnym, otoczonym burtami czerwonymi ze srebrem; po czterech rogach całunu, wyszyte były złotem ordery Xiecia, a na środku herb Radziwiłłów z mitrą. Następne dwa karawany równie sześciokonne,

ты были золотомъ ордена Князя, а на срединѣ оного гербъ Радзивилловъ съ Княжескою митрою. Вслѣдъ за симъ ѣхали двѣ колесницы, запряженные также каждая въ 6 лошадей, на коихъ находились гробы съ тѣлами Князя Владислава, Княгини Елены, Князя Фердинанда и Княжны Елисаветы. За послѣднею колесницею шествовали военные и гражданскіе чиновники, жители цѣлаго города и ѣхалъ длинный рядъ экипажей. 29 числа будутъ похороны въ Антонинѣ; въ этотъ же день привезутъ также бранные останки Принцессы Луизы Прусской, бывшей супруги Князя наместника, умершей въ Рубергъ. Изъ этой, столь многочисленной отрасли Князей Радзивилловъ, остаются въ живыхъ, только Князь Вильгельмъ и Богуславъ и Княжна Ванда, супруга Князя Чарторьскаго. (О.Г.Ц.П.)

Франція.

Парижъ, 28-го Августа.

Въ 2 часа по полудни, Король отправился изъ Тюйлери въ церковь Пр. Богородицы (Nôtre-Dame) для присутствованія при торжественномъ молебствіи. Выѣздъ Короля возмѣненъ пушечными выстрѣлами. Впереди ѣхалъ эскадронъ муниципальной гвардіи; потомъ слѣдовали офицеры Парижскаго гарнизона, одинъ эскадронъ гусаровъ, шесть взводовъ національной гвардіи, Генеральный Штабъ, подъ предводительствомъ Генерала Пажоль. За Королев. экипажемъ въ восьми каретахъ слѣдовали Принцы, Инфантъ Донъ-Францискъ де Паула, Королев. Адъютанты и проч. Закрывали шествіе конная національная гвардія, драгуны и муниципальная гвардія. Въ 2½ час. происходила церемонія и собраніе возвратилось въ замокъ. — Уже утромъ площадь предъ церковью наполнена была народомъ, однако никого не пропускали; главные ворота были отперты, такъ, что можно было видѣть внутри украшенную церковь. Ворота украшены были Королев. коврами, на которыхъ находились еще лиліи и гербъ Людовика XVIII. Лавки внутри были выбиты матеріею порфирнаго цвѣта, и украшены трехцвѣтными хоругвями. На башняхъ, въ окрестныхъ галереяхъ блистали Французскія знамена съ надписью: „Да здравствуетъ Король! Герцогъ Орлеанскій! Графъ Парижскій!“ — Герцогиня Орлеанская вчера вечеромъ имѣла небольшую лихорадку. Принцъ здоровъ. — Завтра опять будутъ происходить публичныя увеселенія.

— Король по случаю рожденія внука, вѣсімъ солдатамъ и унтеръ-офицерамъ арміи и флота, велѣлъ выдать изъ собственной кассы чрезвычайное двухдневное жалованье.

— Въ Парижѣ получена Папская булла на счетъ учрежденія Епископства въ Алжирѣ. Назначенный въ сию должность Аббатъ Дюпюшъ, немедленно приглашенъ изъ Бордо въ Парижъ.

— Изъ Луцерна отъ 24 Августа увѣдомляютъ, что Герцогъ Монтебелло, узнавъ объ отказномъ постановленіи Турговскаго Великаго Совѣта, требовалъ своихъ паспортовъ.

— При публичной продажѣ книгъ въ Антверпенѣ, консерваторъ довольно богатой любопытными рукописями библіотеки въ Руэнѣ, приобрѣлъ за 900 фр. драгоценную рукопись въ которой описанъ въѣздъ Короля Генрика II и Екатерины Медицисъ въ Руэнъ 27-го Сентября 1550. Рукопись украшена отличными миниатюрными картинками, подробно представляющими въѣздъ и Королев. свиту. Все очень хорошо сохранилось.

— Слышно, что Гр. Аппони не выѣдетъ на коронацію своего Государа въ Медіоланъ, такъ какъ Австрійскій кабинетъ призналъ приличнымъ, чтобы при нынѣшнихъ важныхъ обстоятельствахъ не удалялись вмѣстѣ оба посланники изъ Парижа и Лондона. 30-го Августа.

Бюлетенъ отъ 28 Августа въ 9 час. утра увѣдомляетъ, что Герцогиня Орлеанская провела спокойную ночь; лихорадка продолжается. Молодой Принцъ совсѣмъ здоровъ.

— Баронъ Мейендорфъ изъ Русскаго Посольства, сегодня утромъ поспѣшно отправился въ Эмсъ, куда, какъ слышно приглашенъ депешкою отъ своего Императора.

— *Journal des Debats* увѣдомляетъ: „Кажется, къ сожалѣнію, полученное по телеграфу извѣстіе, будто Морелла взята войсками Королевы, неподтверждается. По донесеніямъ *Novicio*, журнала выходящаго въ Сарагоссѣ, Генералъ Ораа самъ отъ 18-го Августа изъ своей главной квартиры, при Мореллѣ увѣдомилъ, что онъ послѣ двухъ отраженныхъ приступовъ къ пролomu, при недостаткѣ военныхъ припасовъ и при неисправности въ довозѣ, былъ принужденъ отступить отъ осады.“

мѣстили на собіе ciała Хіэція Владыслава; Хіэжней Heleny, tudzież Хіэція Ferdynanda i Хіэжнички Elizy. Za karawanem ostatnim postępowali urzędnicy wojskowi i cywilni, przytém ludność całego miasta, tudzież długi szereg pojazdów. W dniu 29 odbędzie się pogrzeb w Antoninie; w tymże samym dniu nadejdą tamże zwłoki Хіэжней Ludwiki Pruskiej, małżonki Хіэція Namiestnika, zmarłej w Ruhberg.

Z tego, niedawno tak liczego szczepu Хіэжнего domu, pozostali Хіэжета: Wilhelm i Bogusław, tudzież Хіэжничка Wanda, poślubiona Хіэжciu Czartoryskiemu. (G.R.K.P.)

Франція.

Парижъ, дня 28 Сierpnia.

O trzech kwadransach na 2 z południa Król udał się z Tuilleryów do kościoła Nôtre-Dame, dla znajdowania się na Te Deum. W chwili wyjazdu Króla wystrzelono z dział. Szwadron gwardyi municypalnej jechał przed orszakami; potem postępowali oficerowie Paryzkiej załogi, jeden szwadron huzarów, sześć plutonów konnej gwardyi narodowej, sztab Główny, mając na czele Jenerała Pajol. Za pojazdem Królewskim, jechali w osmiu karetach Хіэжета, Infant Don Franciszek de Paula, Adjutanci Królewscy i inni. Zamykali orszak, konna gwardya narodowa; dragoni i gwardya municypalna. O pół do 3 skończyła się ceremonia i orszak powrócił do zamku. — Już od samego rana plac przed kościołem do ścisiku był napełniony ludem, jednak nikogo nie wpuszczono; główne drzwi były otwarte, tak, że widzieć można było ubranie kościoła. Drzwi same wybite były kobiercami meblu korony, na których zachowano jeszcze Lilie i herb Ludwika XVIII. Ławki wewnętrzne obite były materją karmazynową i ozdobione trójkolorowymi chorągiewkami. Na wieżach w miejscu, gdzie otaczają galerie, świeciły się sztandary francuzkie z napisem: „Niech żyje Król! Хіэжета Орлеанскі! Hrabia Paryzki!“ — Хіэжна Орлеанска wczora wieczorem miała lekką gorączkę. Nowonarodzony zdrów zupełnie. — Jutro znowu się odbywać będą zabawy publiczne.

— Król, z okoliczności narodzenia się wnuka, wszystkim żołnierzom i podoficerom armii i marynarki, wydać kazał ze swojej szkatuły dwódniowy żołd nadzwyczajny.

— W Paryżu otrzymano bullę papieżką względem ustanowienia Biskupstwa w Algierze. Przeznaczony do tego obowiązku Abbé Dupuch, wezwany niezwłocznie z Bordeaux do Paryża.

— Z Lucerny pod 24 Sierpnia dowiadujemy się, że Хіэжета Montebello, na pierwszą wiadomość o odmownym postanowieniu Wielkiej Rady Kantonu Turgowii, zażądał swoich pasportów.

— Podczas publicznej przedaży ksiąg w Antwerpii konserwator dość zamożnej w interessowne rękopisma biblioteki miejskiej w Rouen, nabył za 900 fr. kosztowny rękopis, w którym opisany jest wjazd Króla Henryka II i Katarzyny de Medicis do Rouen 27 Września 1550. Rękopis ten ozdobiony jest dziesięcią bardzo pięknymi obrazami w miniaturze, wystawującemi szczegółowie wjazd i orszak Królewski. Wszystko jest bardzo dobrze zachowane.

— Słychać, że Hr. Appony, nie pojedzie na koronacyę swego Monarchy do Medyolanu; gabinet bowiem austriacki uznał rzeczą słuszną, aby pośród ważnych okoliczności tegoczasowych, nie oddalali się z Londynu i Paryża, obadwa posłowie razem.

Dnia 30.

Biuletyn z 28 Sierpnia o godz. 9 rano donosi, że Хіэжна Орлеанска miała nieco noc niepokojną; gorączka nie ustawała. Młody Хіэжета jest zdrów zupełnie.

— Baron Mayendorf od Poselstwa Rossyjskiego dzisiaj rano śpiesznie wyjechał do Ems, dokąd, jak mówią, powołany został przez depeszę swojego Cesarza.

— W *Dzienniku Rozpraw* czytamy: „Zdaje się, na nieszczęście niepotwierdzać otrzymana drogą telegraficzną wiadomość, o wzięciu przez wojska Królowej Morelli. Według doniesień *Novicio*, gazety wychodzącej w Saragossie, sam raczej Jenerał Orea pod 18 Sierpnia doniósł z głównej kwatery pod Morellą, że po dwóch odpartych szturmach na wyłom, przy niedostatkach materjałów wojskowych i braku dowozu, widział się zmuszonym, odstąpić od oblężenia.“

1-го Сентября.

Вчера Каноники Каедры Св. Діонисія были съ почтеніемъ въ Тюильери. По полудни Король председательствовалъ въ Совѣтѣ а вечеромъ принималъ Посланниковъ: Австрійскаго, Прускаго, Русскаго, Англійскаго, Виртембергскаго, Испанскаго и Сѣверо-Американскихъ Соединенныхъ Штатовъ. — Виртембергскій чрез. Посоль Ген. Флейшманъ, въ аудиенціи вручилъ письмо своего Короля о смерти Е. Выс. Герцога Генриха Виртембергскаго. Дворъ наложилъ трауръ на 5 дней. Новѣйшій бюлетень о здравьи Герцогини Орлеанской и новорожденнаго уведомляетъ что обое въ хорошемъ состояніи.

— Вчера вечеромъ чрезвычайный Русскій Посоль при дворѣ Персидскаго Шаха (въ Тегеранѣ) Баронъ Александръ Боде прибылъ въ Парижъ.

— Изъ Туниса отъ 10 Августа получено извѣстіе, что Адмиралъ Стопфордъ получилъ отъ своего правительства приказаніе, отправиться съ своею эскадрою въ Левантъ. (A.P.S.Z.)

А н г л і я.

Лондонъ, 29-го Августа.

Королева наименовала своимъ посланникомъ и полномочнымъ Министромъ при Императорско-Россійскомъ дворѣ почтеннаго Г. Улика Джонъ, Марграфа Кленрикарда.

— Газ. Times сообщаетъ съ нѣкотораго времени полемическія статьи противу Франціи, которую упрекаетъ въ необузданной страсти ея увеличивать свои владѣнія, на что по мнѣнію сей же газеты Лордъ Пальмерстонъ не обращаетъ вниманія сколько слѣдуетъ. (G.C.)

И с п а н і я.

Севилла, 18-го Августа.

Здѣшній Diario уведомляетъ, что 10 ч. многочисленное Маврское войско явилось близъ Цеуты и заняло такую позицію какъ 16 Іюля пр. года. Въ Цеутѣ небыло жизненныхъ припасовъ и солдаты получали только половину порцій.

Съ Испанскихъ границъ.

Отступленіе отъ осады Мореллы совершенно подтверждается, но только неизвѣстна еще потеря, которую понесла Христиноссы при ретирадѣ болѣе четырехъ миль. Ораа принужденъ былъ снять осаду, потерпѣвъ большую потерю. Карласты оказали примѣчательную неустрашимость; женщины и дѣти принимали участіе въ оборонѣ и слабые старики стрѣляли наравнѣ съ молодыми и здоровыми солдатами. Борьба была впрочемъ самая кровопролитная, ибо не было дня въ который бы отъ стороны невступали въ бой. 10 ч. Морелла совершенно была занята; 13 ч. начался артиллерійскій огонь; въ ночь на 14 ч. Христиноссы устроили новыя батареи; 14 и 15 ч. пальба съ обѣихъ сторонъ была ужасна; 16 и 17 ч. двѣ атаки отражены и 17 ч. вечеромъ по второй атакѣ Генераль Королевы отступилъ въ Монройо, откуда власти Сарагоссы уведомятъ о снятіи осады. Слышно, что Ораа отправился въ Мадридъ.

— По письмамъ изъ Сарагоссы отъ 26 Августа, Христиносское войско находилось въ тотъ день между Санъ-Матео, Карраскаль и Рубіелось. Легкія войска Кабреры зашли до Шерге, Тиррала и Виллорисъ. Вся страна выше Мореллы объявила себя въ пользу Донъ-Карлоса. Въ Сарагоссѣ носился слухъ, что Генераль Ораа застрѣлился въ Санъ-Матео. (A.P.S.Z.)

Б е л г і я.

Брюссель, 22-го Августа.

Третьяго дня вечеромъ, на желѣзной дорогѣ, между Бругге и Гентомъ, произошелъ несчастный случай. Цѣль вагоновъ, которыми ѣхали Ихъ Величества Король и Королева въ Остенду возвращалась порожняя, а какъ фонарь, бывшій знакомъ спущеннаго моста, горѣлъ при Трошійеннѣ, то экипажи сіи и продолжали идти далѣе; между тѣмъ машина съ экипажами съ ужаснымъ трескомъ погрузилась въ рѣку Лисъ, ибо мостъ чрезъ оплошность сторожа былъ поднятъ. Два чиновника при семь лишились жизни; а главный инженеръ переломилъ ногу. Другія же извѣстія утверждаютъ, что только одинъ экипажъ упалъ въ рѣку. Несчастіе могло бы быть гораздо болѣе, ибо черезъ несколько минутъ послѣ этого случая, прибыло еще 30 экипажей. (O.G.H.H.)

Е г и п е т ъ.

Александрія, 1-го Августа.

Полученныя на сихъ дняхъ извѣстія изъ Гедшаса, снова ободрили Мегмеда-Али. Курчикъ-Паша убѣдился, что онъ не побѣдитъ силою войска Іеменскія, прибѣгнувъ къ золоту, и ожиданія его увѣнчались успѣхомъ; ибо большая часть жителей, присоединившихся прежде къ Вегабитамъ, съ тѣмъ чтобы

1 września.

Wczora Kanonicy Kapituły Św. Dyonizego składali powinszowania w Tuilleryach. Król po południu przyjął na Radzie, kilka godzin trwającej, a wieczorem przyjmował Posłów Austriackiego, Pruskiego, Rosyjskiego, Angielskiego, Wirtemberskiego, Hiszpańskiego i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. — Wirtemberski Poseł Nadzwyczajny i Min. Pełn. Jenerał Fleischmann, wręczył Królowi na szczególnej audyencji list swojego Monarchy, donoszący o zgonie Jego Wys. Xięcia Fryderyka Wirtemberskiego. Z tej okoliczności dwór przywdział na 5 dni żałobę. — Najnowszy biuletyn o zdrowiu Xiężny Orleańskiej i nowonarodzonego donosi, że się oboje mają dobrze.

— Wczora wieczorem Poseł Nadzwyczajny Rosyjski przy dworze Szacha Perskiego (w Teheranie) Baron Alexander Bode przybył do Paryża.

— Z Tunetu pod 10 Sierpnia otrzymano wiadomość, że Admirał Stopford otrzymał rozkaz od Rządu swojego, udania się ze swoją eskadrą do Lewantu. (A.P.S.Z.)

A n g l i a.

Londyn, dnia 29-go Sierpnia.

Królowa mianowała swym Posłem i Pełnomocnikiem przy dworze Cesarско-Rosyjskim, zacnego Pana Ulicka John, Margrabiego Clanricarde.

— Gazeta Times, umieszcza od niejakiego czasu artykuły polemiczne przeciwko Francji, której zarzuca nieograniczoną chęć powiększania się, na co, zdaniem tejże gazety, Lord Palmerston nie dosyć zwraca uwagi. (G.C.)

H i s z p a n i a.

Sewilla, 18 Sierpnia.

Tutejszy dziennik Diario donosi, że d. 10 liczne wojsko Maurów ukazało się pod Ceuta i zajęło też pozycję, którą zajmowało 16 Lipca roku zeszłego. W Ceuta był brak żywności, a żołnierze otrzymywali tylko połowę racyi.

Od granic Hiszpańskich.

Odstąpienie od oblężenia Morelli potwierdza się zupełnie, lecz niema jeszcze szczegółów o stracie, jaką ponieśli Krystyniści w odwrocie więcej, jak na cztery mile. Oraa musiał zaniechać oblężenia, poniosłszy ogromną stratę. Karoliści znakomity dali dowód mężstwa; kobiety i dzieci brały udział w obronie, a słabi starcy działali bronią narówni z młodymi i zahartowanymi żołnierzami. Walka była jedną z najkrwawszych, gdyż nie było dnia, w którymby nie ścierały się strony. D. 10 Morella całkiem była zaparta; d. 13 rozpoczął się ogień artylleryi; w nocy na 14 Krystyniści urządzili nowe baterie; d. 14 i 15 ogień z obu stron był straszliwy; d. 16 i 17 odparto dwa szturmy i d. 17 po powtórny szturmie cofnął się Jenerał Królowej do Monroyo, skąd zawiadomił władze Saragossy o odstąpieniu od oblężenia. Mówiono, że Oraa wyjechał do Madyrytu.

— Podług listów z Saragossy pod 26 Sierpnia wojsko Krystynistów było tego dnia pomiędzy San-Mateo, Carrascal i Rubielos. Lekkie wojska Cabrery dostały się aż do Cherte, Torral i Villoris. Cały kraj powyżej Morelli oświadczył się w massie za Don Karlosem. W Saragossie biegała pogłoska, że Jenerał Oraa zastrzełił się w San-Mateo. (A.P.S.Z.)

B e l g i a.

Bruxella, 22 Sierpnia.

Przedwczora wieczorem zdarzył się smutny wypadek na kolei żelaznej między Brugge a Gandawą: Szereg wozów, który Króla z Królową odwiózł do Ostendy, wracał próżno, a że latarnia będąca znakiem spuszczonego mostu paliła się przy Trochienne, dalej postępował, tymczasem lokomotywa z wozami z wielkim hukiem, pogrążyła się w rzece Lys, most bowiem był podniesiony przez niedbalstwo stróża. Dwóch urzędników utraciło przytém życie, a główny inżynier ma nogę zgruchotaną. Inne doniesienia głoszą, że tylko jeden wóz wpadł w rzekę. Niestety mogłoby być bynajmniej większym, bo w kilka minut po tym wypadku, przybył poczet wozów złożony z 30 sztuk. (G.R.K.P.)

Е г и п е т ъ.

Александрія, 1 Sierpnia.

Wiadomości w tych dniach nadeszłe z Hedžas, napełniły nową otuchą Mehmed-Alego. Kurczyk-Basza, przekonawszy się, że nie pokona siłą zastępów wojennych Yemenu, użył do swych zamiarów złota, co skutecznym zostało uwienione skutkiem, bo większa część ludności, która się dawniej złączyła z Wehabami

сражаться до послѣдней капли крови съ Египетскимъ войскомъ, перешла подъ его знамена. Такимъ образомъ Египетскій военачальникъ усилилъ полки свои 38 баталіонами нерегулярнаго войска, и выступилъ со всѣми своими силами къ Багдаду, отъ котораго находится теперь только въ 19 миляхъ. Во время похода, покровіе Неджибъ доставляло ему продовольствіе.

— Правительство приказало объявлять, что смутеніе, господствующее въ Сиріи, будетъ въ скоромъ времени прекращено, ибо Гауранскіе Друзья непременно положить оружіе. — Говорятъ, что Египтяне одолжены этимъ Маронитамъ, которымъ Ибрагимъ-Паша приказалъ раздать оружіе, для истребленія общихъ враговъ. Оба сіи извѣстія требуютъ подтвержденія.

— Египетскій флотъ еще не вышелъ изъ Александрійской гавани, гдѣ онъ продолжаетъ военныя эволюціи. — На сѣхъ дняхъ присоединилась къ нему эскадра, прибывшая изъ Кандіи. Утверждаютъ, что Мегмедъ-Али прибудетъ на сѣхъ дняхъ, на адмиральской корабль и выйдетъ въ открытое море. (О.Г.Ц.П.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 7-го Августа.

Султанъ, признавая всю важность настоящаго положенія дѣла, вознамѣрился отправить посланникомъ въ Лондонъ своего Министра Иностранныхъ Дѣлъ Решидъ-Пашу, который вскорѣ выйдетъ къ мѣсту своего назначенія на Турецкомъ пароходѣ.

Смирна, 11-го Августа.

Флотилія состоящая подъ начальствомъ Капитана-Паши все еще находится въ нашей гавани. Превосходное устройство флотиліи и сохраненіе дисциплины между людьми экипажа оной, возбуждаютъ всеобщее удивленіе. Состояніе здоровья матросовъ заслуживаетъ особенное вниманіе; изъ числа 8-ми или 9-ти тысячъ человекъ, составляющихъ экипажъ 16 кораблей, больныхъ только 10 чел. Столь удивительное состояніе здоровья приписываютъ особенному старанію Капитана-Паши. (О.Г.Ц.П.)

СМѢСЬ.

Новое противоядіе.

Въ собраніи Англійскихъ Химиковъ, бывшемъ недавно въ Сутерлендѣ, Докторъ Робертсонъ дѣлалъ опыты, которые удивили все собраніе и заслужили его полное одобреніе. Онъ взялъ двухъ живыхъ кроликовъ и налилъ имъ на языкъ по четыре капли синильной кислоты (*acide hydro cyanique*). Дѣйствія этого ужаснаго яда обнаружались, какъ обыкновенно, въ ту же минуту: кролики упали и оставались безъ движенія. Тутъ Докторъ употребилъ очень простое и дѣйствительное противоядіе. Онъ началъ наливать кроликамъ вертикально на затылокъ и стантовую кость холодной воды, съ растворомъ кали, натра и поваренной соли. Это произвело волшебное дѣйствіе: кролики ожили, и чрезъ нѣсколько минутъ они, совершенно здоровые, прыгали по залѣ. Излишнимъ почитаемъ говорить, какъ полезно было бы удостовѣриться въ дѣйствительности столь важнаго открытія. (Снб. В.)

Плаваніе по Мертвому Морю.

Англійскій путешественникъ Бекъ перевезъ лодку изъ Иерусалима въ Іерихонъ, спустился въ Мертвое Море, 29-го Марта прошлаго года и плавалъ по всѣмъ направленіямъ до 17 Апрѣля. При немъ были еще два Англичанина. Они вымѣряли глубину въ различныхъ мѣстахъ, сняли берега, и скоро напечатать результаты своихъ изысканій. Бекъ утверждаетъ, что Мертвое Море 500 Англійскими футами ниже Средиземнаго. То же говоритъ Докторъ Шуберль, осмотрѣвшій Мертвое Море прежда Бека. Одинъ изъ товарищей Бека, Г. Муръ просилъ позволенія у Египетскаго Паши осмотрѣть подробно восточный берегъ Мертваго Моря; еще не извѣстно согласится ли Паша на эту просьбу.

Неизвѣстное морское животное.

Въ *Echo du Monde Savant* находимъ слѣдующее: „Въ Вердонѣ поймали недавно животное, которое по описанію, доставленному намъ, походить нѣсколько на тюленя. Голова его была въ водѣ, остальная часть тѣла лежала на пескѣ. Кожа на немъ черная; на обихъ переднихъ лапахъ когти, а туловище оканчивается хвостомъ, имѣющимъ около шести дюймовъ длины. Глаза походить на бычачьи, голова на голову большой собаки. Его поймалъ нѣкто Гару, плывшій неподалеку оттуда въ лодкѣ. Впрочемъ, животное оказало сильное сопротивленіе, и съ большимъ трудомъ могли его усмирить.“ (С. П.)

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентября 6 д. 1838 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. и Кав. Лезъ Боровскій.

тами для точенія walki на смерть зъ Египетскимъ войскомъ, obecnie pod jego służy chorągiewami. Tym sposobem wódz Egipski pomnożył swe siły o 38 batalionów wojska nieregularnego i wyruszył z niem ku Bagdadowi, od którego na 19 dni drogi jest tylko oddalony. W pochodzie, dostarczały mu żywności ludy z pokolenia Nedżib.

— Rząd kazał rozgłosić, że niepokoje w Syrii panujące, będą w krótkim czasie przytłumione, bo Drużnowie z Hauranu, poddają się niezwłocznie. Pomyślny ten wypadek ma być dziełem Maronitów, którym Ibrahim-Basza kazał broń rozdać, dla pokonania wspólnych nieprzyjaciół. Ta wiadomość, równie jak i poprzedzająca, potrzebuje potwierdzenia.

— Flotta Egipska nie oddała się z portu Alexandryjskiego, gdzie ciągle odbywa ćwiczenia. W tych dniach zmocniona została nowym oddziałem, który z Kandyi nadpłynął. Zapewniają, że Mehmed-Ali ma w tych dniach wsiąść na okręt Admiralski i wypłynąć na otwarte morze. (G.R.K.P.)

ТУРЦЯ.

Stambuł, 7-го Sierpnia.

Sułtan, uważając obecne okoliczności za nader ważne, umyślił powierzyć poselstwo do Londynu swemu Ministrowi Spraw zagranicznych, Reszyd-Baszy, który niezwłocznie uda się w podróż do tego miejsca, na Tureckim statku parowym.

Smirna, 11 Sierpnia.

Flotta Turecka, zostająca pod dowództwem Kapudana-Baszy, stoi ciągle w naszej przystani. Wszyscy podziwiają jej wyborne urządzenie i karność osady. Szczególniej zwraca uwagę stan zdrowia żeglarzy, bo z osady od 8 do 9,000, na 16 okrętach znajdującej się, w tej chwili tylko dziesięciu ludzi choruje. Stan tak pomyślny, przypisują pieczołowitości Kapudana-Baszy. (G.R.K.P.)

ROZMAITOŚCI.

Nowy antydot przeciw truciznie.

Na zgromadzeniu Chemików Angielskich, byłém niedawno w Sutherland, Doktor Robertson czynił doświadczenie, które zdziwiło całe zgromadzenie i zupełną zjednało pochwałę. Wziął on dwa żywe krowki i wpuścił im na język po cztery krople kwasu wodorotlenego (*acide hydro cyanique*). Skutki tej okropnej trucizny okazały się, jak za zwyczaj, natychmiast: krowki padły i były bez ruchu. Tu Doktor użył bardzo prostego i skutecznego antidotum. Zaczął lać prostopadle na tył głowy i kość pacierzową krowki zimną wodę, w której był rozpuszczony potaż, saletra i sol kuchenna. To uczyniło dziwny skutek: krowki odżyły, i po kilku chwilach zupełnie zdrowe skakały po sali. Poczytujemy rzeczą mniej potrzebną mówić, jak byłoby pożytecznem przekonać się o rzeczywistości tak ważnego odkrycia. (G.S.)

Żegluga po morzu Umarłych.

Angielski podróżny Back przewiózł łódź z Jerolimy do Jerycho, spuścił się na morze Umarłych, 29-go Marca przeszłego roku, i we wszystkich kierunkach żeglował do 17 Kwietnia. Przy nim znajdowali się dwaj jeszcze Anglicy. Oni wymierzali głębokość w różnych miejscach, zdjęli brzegi i wkrótce ogłoszą drukiem wypadki swych badań. Back zapewnia, że Morze Umarłych niższe jest od Szrōdziemnego o 500 stop Angielskich. Toż samo powiada Doktor Schubert, który zwiędził to Morze przed Backiem. Jeden z towarzyszków Backa, Pan Moor, prosił o pozwolenie u Baszy Egipskiego obejrzeć szczegółowie wschodni brzeg tego Morza; jeszcze niewiadomo, czy się Basza zgodzi na ten projekt.

Nieznajomy Zwierz Morski.

W *Echo du Monde Savant* czytamy co następuje: „W Verdon złapało niedawno zwierza, który podług opisu do nas przysłanego, podobnym jest nieco do psa morskiego. Głowa jego była w wodzie, reszta części ciała leżała na piasku. Skórę ma czarną; na obu przednich łapach znajdują się pazury, a tułów zakończony jest ogonem, około sześciu cali długości mającym. Oczy podobne są do wotowych, a głowa do głowy psa wielkiego. Złapał go niejakiś Garu, płynący niedaleko stamtąd w łodzi. Z resztą, zwierz mocno się sprzeciwiał, i z wielką trudnością zdołano go usмирzyć.“ (P.P.)